

**Uchwała nr XXII/119/2012
Rady Gminy Solec nad Wisłą
z dnia 26 kwietnia 2012 r.**

**w sprawie: zatwierdzenia Programu Zrównoważonego Rozwoju Turystyki
w Gminie Solec nad Wisłą**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591 z późn. zm.) Rada Gminy uchwała co następuje:

§ 1.

Rada Gminy zatwierdza Program Zrównoważonego Rozwoju Turystyki w Gminie Solec nad Wisłą.

§ 2.

Program Zrównoważonego Rozwoju Turystyki w Gminie Solec nad Wisłą stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Solec nad Wisłą.

§ 4.

Uchwała wchodzi z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Marek Kieloch

**Decydujmy
Razem**

www.decdujmyrazem.pl

Centrum Wspierania
Aktywności Lokalnej

cał.

PROGRAM ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU TURYSTYKI W GMINIE SOLEC NAD WISŁĄ

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

**Decydujmy
Razem**

www.decdujmyrazem.pl

Centrum Wspierania
Aktywności Lokalnej

cal.

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
1. Opracowanie Programu	3
1.1. Wyniki ankiety przeprowadzonej w sołectwach.....	4
1.2. Uwarunkowania strategiczne	5
1.3. Cele turystyki zrównoważonej.....	5
2. Uwarunkowania rozwoju turystyki w gminie Solec nad Wisłą – diagnoza stanu ..	7
2.1. Walory historyczno - kulturowe	7
2.2. Walory przyrodnicze.....	8
2.3. Imprezy kulturalno – rozrywkowe	9
2.4. Baza gastronomiczno - noclegowa	9
2.5. Szlaki turystyki pieszej i rowerowej	9
3. Analiza SWOT	11
4. Wizja rozwoju turystyki w Gminie Solec nad Wisłą	13
5. Cele Gminy Solec nad Wisłą w zakresie turystyki	15
6. Zadania i ich realizatorzy oraz zakładane rezultaty i wskaźniki ich osiągnięcia	18
7. Źródła finansowania programu	24
8. Monitorowanie realizacji programu i poziomu osiągnięcia wskaźników	25
9. Komunikacja społeczna Programu	25

WSTĘP

Program Zrównoważonego Rozwoju Turystyki Gminy Solec nad Wisłą powstał dzięki aktywnej współpracy osób, którym zależy na rozwoju Gminy. Na podstawie przeprowadzonej ankiety wśród mieszkańców wszystkich sołectw w Gminie Solec nad Wisłą określone zostały podstawowe kierunki rozwoju w zakresie szeroko pojętej gospodarki turystycznej, integrującej również elementy sportu i kultury w perspektywie.

Jest to program oparty o zasady zrównoważonego rozwoju, czyli takie zarządzanie posiadanym potencjałem, aby zaspokoić istniejące potrzeby Gminy i jej mieszkańców, nie ograniczając jednocześnie następnym pokoleniom możliwości zaspokojenia ich przyszłych potrzeb. W tym kontekście tak opracowany program wyróżnia jednakowe traktowanie rozwoju społeczno-gospodarczego i ochrony zasobów, które go warunkują (w tym zarówno naturalnych, jak i antropogenicznych).

Znaczenie dokumentu wynika z kilku podstawowych przesłanek:

- Porządkuje i hierarchizuje wielość zadań realizacyjnych, ujmując je w harmonogram działań. Dzięki temu samorząd posiada skuteczny długofalowy plan, scenariusz najważniejszych działań w kontekście rozwoju turystyki, ale również kultury i sportu w Gminie.
- Stanowi istotną informację dla potencjalnych inwestorów, wskazującą na stabilność i przewidywalność działań samorządu oraz zachodzących w Gminie Solec nad Wisłą zmian, co jest istotną przesłanką do planowania własnych przedsięwzięć.
- Jest pomocny przy pozyskiwaniu środków zewnętrznych, przy których preferowane są projekty zgodne z dokumentami strategicznymi.

1. Opracowanie Programu

Przy opracowywaniu niniejszego dokumentu wykorzystano metodę partycypacyjną, która przewiduje udział społeczności w procesie tworzenia każdego z elementów Programu. Społeczność lokalną w procesie tworzenia dokumentu wspierał ekspert zewnętrzny, którego rolą jednak było głównie umożliwienie wymiany myśli i facylitacja podjęcia wspólnej decyzji a nie narzucanie określonych rozwiązań. Takie podejście daje znakomite efekty, głównie w sferze przepływu informacji, wymiany uwag, przyczynia się też do wysokiego poziomu akceptacji dokumentu wśród społeczności lokalnej.

W związku z powyższym niniejszy dokument jest kolektywnie opracowanym programem, którego zapisy zostały wypracowane wspólnie podczas spotkań, warsztatów, wymiany informacji, uwag, opinii, propozycji. Założeniem Programu jest wypracowanie koncepcji zrównoważonego rozwoju turystyki w Gminie zmierzającej do podniesienia poziomu życia mieszkańców, przy jednoczesnym poszanowaniu posiadanych zasobów i walorów.

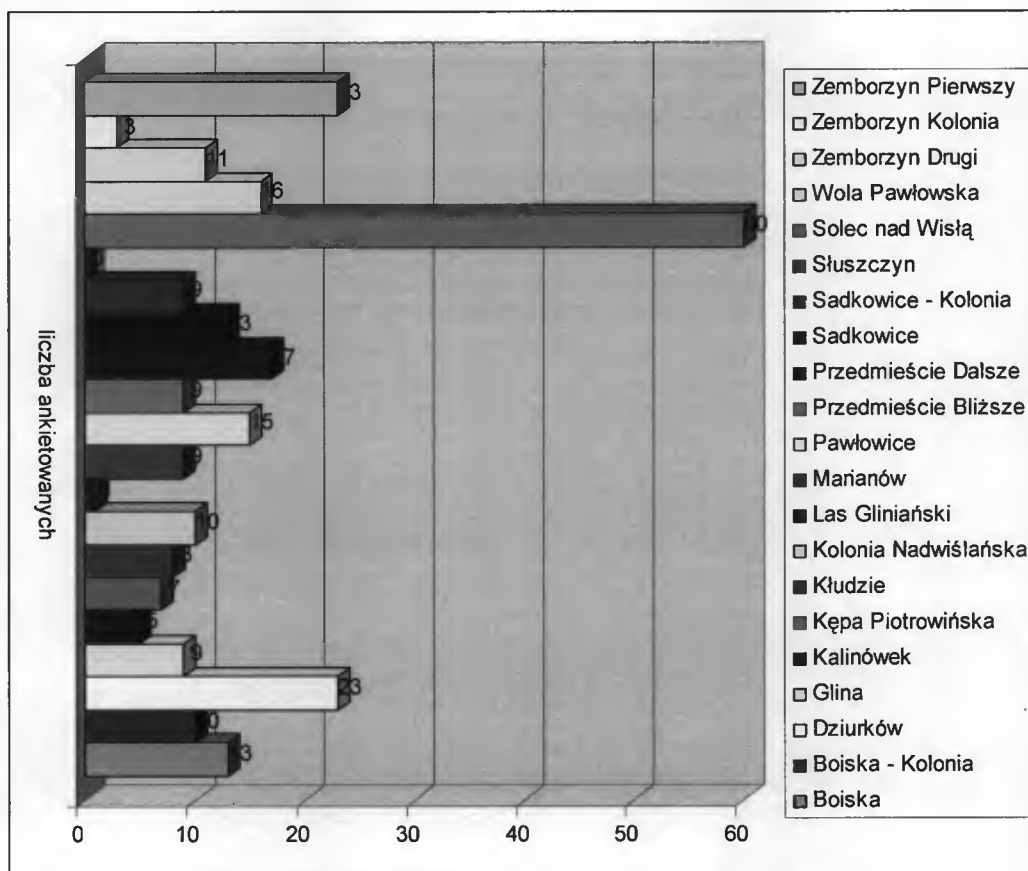

1.1. Wyniki Ankiety przeprowadzonej w sołectwach

W październiku 2011 r. przeprowadzone zostało badanie ankietowe dotyczące zaangażowania oraz zainteresowania mieszkańców kierunkami rozwoju, na jakie powinniśmy zwrócić uwagę przy opracowaniu programu. Badaniem objętych zostało 274 mieszkańców Gminy Solec nad Wisłą zamieszkujących w 21 Sołectwach.

Poniżej przedstawiamy kilka wykresów, na podstawie których można wnioskować, że mieszkańcy gminy zainteresowani są rozwojem turystyki w połączeniu z agroturystyką i usługami około turystycznymi.

Wykres 1. Udział ludności z podziałem na sołectwa.

Opracowanie własne

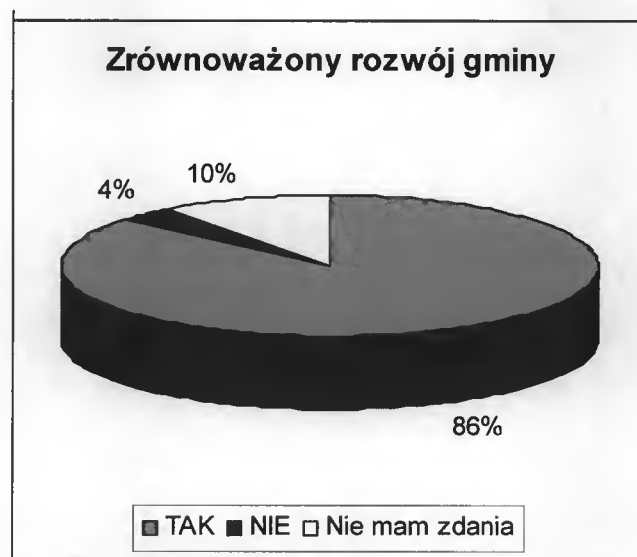

Wykres 2. W jakim obszarze tematycznym chciałby Pan/i działać. Proszę zaznaczyć wszystkie Pana/ią interesujące.

Opracowanie własne

Wykres 3. Czy jesteś za zrównoważonym rozwojem naszej gminy (rozumianym jako rozwój rolnictwa, usług około turystycznych, drobnej przedsiębiorczości, agroturystyki, rekreacji).

Opracowanie własne

Z wykresu wynika, że 86% mieszkańców gminy wypowiedziało się za zrównoważonym rozwojem naszej gminy, a tylko 4% było przeciwnych rozwojowi opartemu o turystykę, rolnictwo i rekreację.

Wykres 4. Czy uważasz, że powinniśmy wypromować lokalny produkt?

Opracowanie własne

1.2. Uwarunkowania strategiczne

Aby wdrażanie niniejszego Programu mogło przebiegać w sposób możliwie efektywny, konieczne jest zachowanie spójności z innymi dokumentami strategicznymi na poziomie międzynarodowym, krajowym, wojewódzkim oraz powiatowym:

- Strategia Rozwoju Gminy Solec nad Wisłą na lata 2007 – 2020
- Lokalna Strategia Rozwoju na lata 2009 – 2015 dla LGD „Krzemienny Kraj”
- Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2020 roku
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007 – 2013

Wynika to z faktu, że opracowane i funkcjonujące dokumenty wyznaczają pożądaną wizję rozwoju kraju, regionu, powiatu, miasta wypracowaną i akceptowaną, zarówno przez władze, jak i społeczności lokalne. W związku z powyższym, każdy powstający w późniejszym czasie dokument planistyczny powinien być kompatybilny z wcześniej opracowanymi strategiami i wpisywać się w ich założenia, rozwijając je i pogłębiając. Jednocześnie ich znaczenie wynika z faktu, że samorządom terytorialnym różnych szczebli przypisano realizację zadań, bądź bezpośrednio związanych z turystyką w regionie, bądź pośrednio wpływających na jej rozwój.

Dlatego właśnie w trakcie pracy warsztatowej nad programem zrównoważonego rozwoju turystyki w ramach projektu „Decydujemy razem” podlegały uaktualnieniu

i uszczegółowieniu zapisy dot. rozwoju turystyki zawarte w Strategii Rozwoju Gminy Solec na lata 2007-2020.

1.3. Cele turystyki zrównoważonej

Dla rozwoju turystyki zrównoważonej Przewodnik UNWTO/UNEP1 wskazuje 12 celów, które powinny być uwzględniane w rozwoju turystyki. Te cele są uwzględnione w dokumentach strategicznych zarówno UE jak i instytucji niepublicznych działających na rzecz rozwoju turystyki.

Rentowność – zapewnianie rentowności i konkurencyjności destynacji turystycznych i przedsiębiorstw, tak by były one w stanie kontynuować pomyślny rozwój i dawać długookresowe korzyści.

Dobrobyt lokalny – maksymalne zwiększanie wkładu turystyki w dobrobyt destynacji uwzględniając procent wydatków ponoszonych przez zwiedzających, który jest zatrzymywany lokalnie.

Jakość zatrudnienia – zwiększanie ilości i jakości lokalnych miejsc pracy tworzonych i wspieranych przez turystykę, uwzględniając poziom płac, warunków usług i dostępności dla wszystkich bez dyskryminacji ze względu na płeć, rasę, upośledzenie oraz inne.

Równość społeczna – dążenie do powszechnej dystrybucji korzyści ekonomicznych i społecznych z turystyki za pośrednictwem społeczności przyjmującej, uwzględniając zwiększenie możliwości, dochodów i usług dostępnych dla osób niezamożnych.

Satysfakcja odwiedzających – zapewnianie bezpiecznych i satysfakcjonujących doświadczeń odwiedzającym, dostępnych dla wszystkich bez dyskryminacji ze względu na płeć, rasę, upośledzenie lub inne.

Kontrola lokalna – zaangażowanie i upoważnienie społeczności lokalnych do planowania i podejmowania decyzji w kwestiach zarządzania i przyszłego rozwoju turystyki na ich obszarze, po konsultacjach z innymi partnerami.

Dobro społeczności lokalnej – utrzymanie i podniesienie jakości życia w społecznościach lokalnych, uwzględniając struktury społeczne i dostęp do zasobów, udogodnień i systemów wsparcia, unikając wszelkiej formy upokarzania, czy wykorzystywania.

Bogactwo kulturowe – respektowanie i wzmacnianie dziedzictwa kulturowego, autentycznej kultury, tradycji i cech charakterystycznych społeczności przyjmujących.

Dopasowanie do krajobrazu lokalnego – utrzymanie i poprawa jakości krajobrazów, zarówno miejskich jak i wiejskich, oraz unikanie fizycznego i wizualnego niedopasowania do środowiska naturalnego.

Różnorodność biologiczna – wsparcie ochrony obszarów przyrodniczych, siedlisk, fauny i flory, oraz zmniejszanie szkód.

Wydajność zasobów - zmniejszanie zużycia skąpych i nieodnawialnych zasobów w ramach rozwoju i funkcjonowaniu obiektów turystycznych i usług.

Czystość środowiska – zmniejszanie zanieczyszczenia środowiska, wody i gruntu oraz wytwarzania odpadów przez przedsiębiorstwa turystyczne i odwiedzających.

2. Uwarunkowania rozwoju turystyki w gminie Solec nad Wisłą – diagnoza stanu

W Strategii Rozwoju Gminy Solec nad Wisłą na lata 2007-2020 zawarto diagnozę uwarunkowań rozwoju turystyki:

2.1. Walory historyczno – kulturowe

Gmina Solec nad Wisłą położona jest w południowo-wschodnim krańcu województwa mazowieckiego i w południowo-wschodniej części powiatu lipskiego, w dorzeczu Wisły, Kamiennej i Krępianki w odległości około 70 km na południowy-wschód od Radomia. Całkowita powierzchnia gminy wynosi 12 983 ha (ok. 130 km²), którą zamieszkuje 5796 mieszkańców (stan na 31.12.2009 r.)¹. Gęstość zaludnienia wynosi 42,1 osób/km². W skład administracyjny gminy Solec nad Wisłą wchodzi 21 sołectw.

Gmina Solec nad Wisłą posiada charakter rolniczy i pomimo tego, że liczba osób zatrudnionych w rolnictwie i liczba gospodarstw rolnych ciągle spada, to jednak rolnictwo pozostaje nadal bardzo ważną (praktycznie jedyną) gałęzią gospodarki w tym regionie.

Wioski znajdujące się na terenie gminy są zróżnicowane pod względem zaludnienia, wielkości, obszaru i jakości ziemi uprawnej oraz zamożności. Niektóre z nich wyludniają się w niepokojącym tempie inne po prostu „umierają”, np. Kazimierówka. Miejscowości różnią się również pod względem czasu istnienia, tradycji kulturalnych (np. folkloru) i oświatowych.

Gmina Solec nad Wisłą jest terenem bogatym kulturowo i turystycznie. Znajdują się tu obiekty, które posiadają dużą wartość kulturową oraz historyczną. Kilka obiektów sakralnych i niesakralnych jest wpisanych do rejestru zabytków kultury:²

Kolonia Nadwiślańska (na tzw. "Kępie")

- kościół p.w. Św. Stanisława Bpa, murowany (zapewne) w XVIII w. przebudowany gruntownie na początku XIX w. (w granicach fundamentów), nr rej.: brak decyzja 1251/2004 z dnia 14.09.2004 r.

Pawłowice

- zespół kościoła par. p.w. św. Jana Chrzciciela, 1884-85, nr rej.: 339/ A z 10.04.1986:
- kościół
- dzwonnica
- plebania

¹ Dane Urzędu Stanu Cywilnego w Solcu nad Wisłą

² Na podstawie wykazu obiektów wpisanych do rejestru zabytków byłego województwa radomskiego, opracowanego z up. Wojewody Mazowieckiego przez Delegaturę w Radomiu. Radom 2003 r.

Solec nad Wisłą

- kościół par. p.w.. Wniebowzięcia NMP, nr rej.: 324/A z 15.06.1967 oraz 152/A z 16.03.1982
- kościół cmentarny p.w. św. Barbary, drewniany, nr rej.: 327/A z 15.06.1967 oraz 154/A z 16.03.1982
- zespół klasztorny reformatów, nr rej.: 326/A z 15.06.1967 oraz 153/A z 16.03.1982: - kościół p.w. św. Stanisława Bpa
- klasztor
- dziedziniec z krążgankami
- ruiny zamku, nr rej.: 328/A z 21.06.1967 oraz 155/A z 16.03.1982,
- dawny ratusz, k. XIX, nr rej.: 353/ A z 24.10.1986,
- dom podcieniowy, drewniany, koniec XVIII, 1970, nr rej.: 853/A/59 z 29.06.1959, 329/A z 8.05.1972 oraz 156/A z 16.03.1982.

Znaczącym składnikiem krajobrazu kulturowego gminy Solec nad Wisłą są kapliczki, figury i krzyże przydrożne. Stanowią one symbol pobożności ludu w nadwiślańskiej gminie Solec nad Wisłą.

W 2004 r. na terenie gminy Solec zinventaryzowanych zostało 128 obiektów kultu religijnego i miejsc pamięci narodowej³.

Obiekty sakralne i miejsca pamięci narodowej.

Lp.	Miejsca obiektów	Kościoły	Kaplice murów.	Kapliczki	Figurki	Krzyże	Pomniki	Tablice pamięt.	Razem
1	Boiska					9			9
2	Boiska Kolonia					2	1		3
3	Dziurków			1	1	6	1		9
4	Glina				1	2			3
5	Glina Kolonia					1			1
6	Kalinówek				1	2			3
7	Kazimierówka					2			2
8	Kępa Piotrowińska					8			8
9	Kłudzie			1	2	2			5
10	Kolonia Raj			1		1			2
11	Kolonia	1				3			4
12	Marianów					2			2
13	Pawłowice	1		1	4	5	1		12
14	Przedmieście			1		4			5
15	Przedmieście		1			3			4
16	Raj				1	1			2
17	Sadkowice			1	2	10			13
18	Słuszczyn		1			2			3
19	Solec nad Wisłą	3		1	4	12	1	9	30
20	Wola Pawłowska			1	1	2			4
21	Zemborzyn			1	1	2			4
	Razem	5	2	9	1	80	4	9	128

³ Dziedzictwo wiary, pamięci i kultury, [w] Ziemia Lipska, tom I, Lipsko 2006

2.2. Walory przyrodnicze

Całą gminę obejmuje Obszar Krajobrazu Chronionego „Solec nad Wisłą”, który został utworzony na mocy Uchwały Wojewódzkiej Rady Narodowej w Radomiu w 1983r. Jego moc prawna została potwierdzona Rozporządzeniem Wojewody Mazowieckiego z dnia 5 maja 2006r. Obejmuje on obszar o całkowitej powierzchni 13 035 ha i jest położony nad Wisłą na terenie powiatu lipskiego w gminach Chotcza i Solec nad Wisłą. Nadzór nad nim sprawuje Wojewódzki Konserwator Przyrody.

Teren ten odznacza się dużymi walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi głównie ze względu na dolinę Wisły i jej naturalny charakter z rozległymi połaciami łąk, szuwarów, bagien, wiklin nadrzecznych, zadrzewień, enklaw leśnych oraz siedliskami wodno – błotnymi. Zachodni, wysoki brzeg rzeki pokrywają głębokie jary, wąwozy i przełomy o dużych walorach krajobrazowych. W części północno – zachodniej znajduje się również rozległy i cenny przyrodniczo kompleks leśny, dość liczne ciek i oczka wodne, które wypełniają liczne starorzecza.

Występują tu również najcenniejsze obszary błotne, bagienne, torfowiska i zbiorniki wodne. Można spotkać w tym miejscu różne gatunki ptactwa błotnego, które wymagają siedlisk najbardziej zbliżonych do naturalnych.

Na obrzeżach terenów chronionych znajduje się jedyny w województwie mazowieckim rezerwat stepowy „Sadkowice” ustanowiony Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 4 kwietnia 1977r. Znajduje się na północnym krańcu wsi Sadkowice i zajmuje powierzchnię 0,9 ha.

Rezerwat charakteryzuje się występowaniem relikтового zespołu roślinności kserotermicznej Asteri – Linetum (zespół lnu złocistego i astra gawędki), a także gatunków z rodzaju pontyjsko – pannońskiego. Na silnie nasłonecznionym zboczu wąwozu, na skale wapiennej wytworzyło się zbiorowisko „stepu kwietnego” z licznymi gatunkami roślin zielonych – aster gawędka, len złocisty, zawilec wielkokwiatowy, dzwonek syberyjski, fiołek pagórkowaty, jastrzębiec Bauhina, gorycz silny, wisienka stepowa i niektóre krzewy. Wszystkie wymienione rośliny znajdują się pod prawną ochroną.

2.3. Imprezy kulturalno – rozrywkowe

W Gminie Solec nad Wisłą odbywa się co roku kilka cyklicznych imprez kulturalno – rozrywkowych:

- Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy,
- Dzień Strażaka,
- Dzień Młodzieży,
- Dni Solca,
- Festiwal Muzyki Klasycznej,
- Wielkie Królewskie Regaty,
- Plenery malarskie,
- Wystawy i wernisaże.

2.4. Baza gastronomiczno-noclegowa

- Ośrodek wypoczynkowy „Zacisze u Zosi” – 60 miejsc noclegowych,
- Ośrodek wypoczynkowy „Relaks” – 40 miejsc noclegowych,

- Ośrodek wypoczynkowy „Gospodarstwo agroturystyczne nad Wisłą” (będący obecnie w modernizacji z przewidzianą liczbą 80 miejsc noclegowych),
- Schronisko Młodzieżowe – 48 miejsc noclegowych.
- Bar „Soleckie Klimaty”
- Pizzeria „Gumiś”
- Cukiernia

2.5. Szlaki turystyki pieszej i rowerowej

Walorem gminy Solec nad Wisłą wpływającym na rozwój turystyki rowerowej są oznakowane cztery lokalne szlaki rowerowe o łącznej długości 83 km pokazujące najciekawsze miejsca znajdujące się na tym terenie.

- ✓ Szlak promowy – czerwony (15 km) przebiega obok przeprawy promowej w miejscowości Kłudzie. Duża część trasy biegnie przez las solecki. Szlak polecany zbieraczom runa leśnego.
- ✓ Szlak wałowy św. Stanisława – niebieski (10 km) przebiega częściowo wzdłuż rzeki Wisły. Na trasie szlaku znajduje się zabytkowy kościółek św. Stanisława.
- ✓ Szlak nadwiślański zielony (41 km) to szlak po zróżnicowanym terenie gminy Solec nad Wisłą.
- ✓ Szlak źródłany żółty (17 km) prowadzi ciekawą trasą nad źródło – perełkę rekreacyjną gminy.

Decydujmy Razem

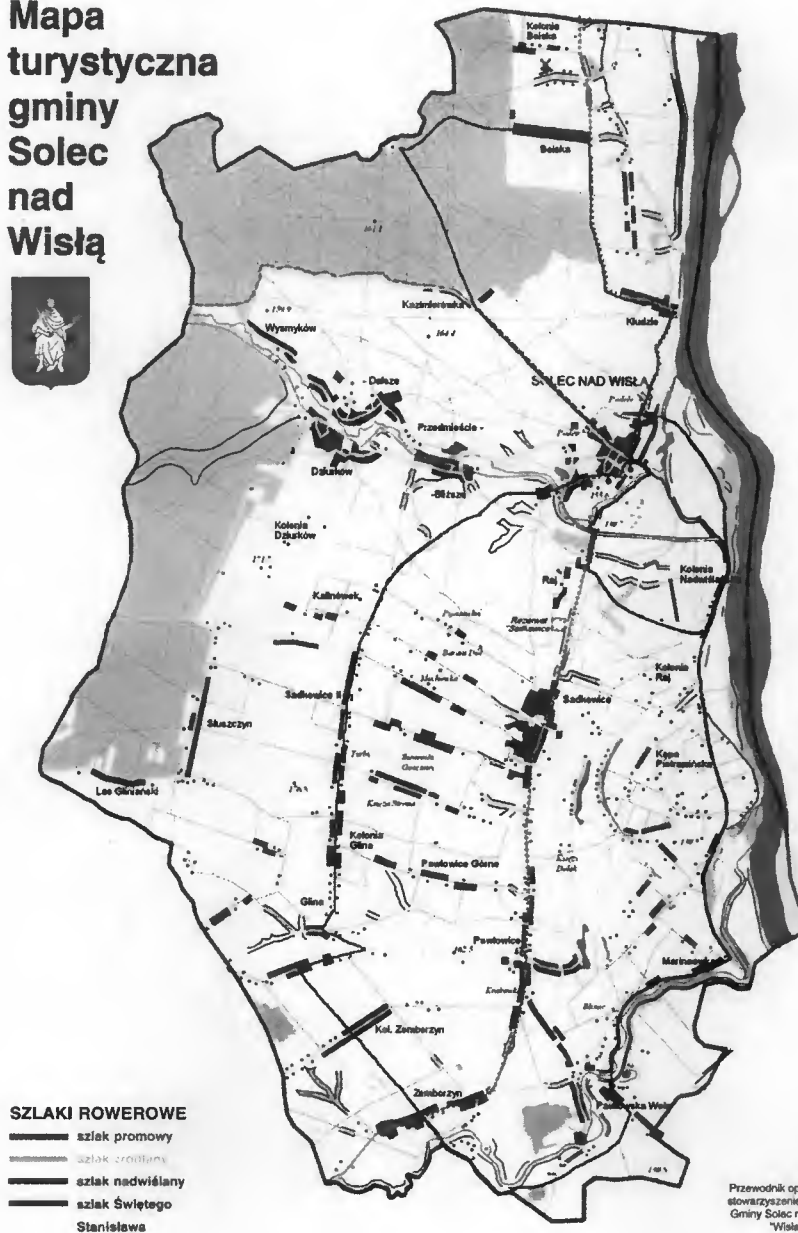
www.decydujmyrazem.pl

Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej

cal.

Mapa turystyczna gminy Solec nad Wisłą

Lokalne szlaki rowerowe na terenie gminy Solec nad Wisłą (źródło: Przewodnik turystyczny – Rowerem po ziemi soleckiej).

Przez teren gminy przebiegają również oznakowane rowerowe szlaki regionalne:

- ✓ czarny szlak: Opole Lubelskie – Solec nad Wisłą o długości 21 km, łączy dwa województwa, prowadzi przez Obszary Chronionego Krajobrazu Chodel i Solec nad Wisłą,
- ✓ niebieski szlak: Sandomierz – Solec nad Wisłą liczy 74.3 km, na jego trasie znajduje się wiele zabytków sakralnych i piękne krajobrazy,

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

- ✓ szlak regionalny: od ujścia Kamiennej do północno-wschodniej granicy województwa mazowieckiego za Nowym Duninowem. Trasa prowadzi przez Obszary Chronionego Krajobrazu Solec nad Wisłą i Chotcza,
- ✓ niebieski szlak: Żółwia i Dinozaura z Bałtowa do Janowca o długości około 62 km. W Solcu nad Wisłą odbiega od niego zielony szlak pieszy do Lipska, na trasie którego znajduje się źródło – miejsce odpoczynku i rekreacji okolicznych mieszkańców.

3. Analiza SWOT

ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I KULTUROWE

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ✓ opracowany „Program gospodarki odpadami dla gminy Solec nad Wisłą”, ✓ bogactwo flory i fauny oraz włączenie całego obszaru gminy w krajobraz prawnie chroniony, ✓ niezagrożone środowisko przyrodnicze przy braku większych zakładów przemysłowych, ✓ położenie gminy nad malowniczą doliną rzeki Wisły, ✓ przystąpienie do szlaku bursztynowego oraz żółwia i dinozaura, które przebiegają przez obszar gminy, ✓ walory i bogactwo środowiska naturalnego sprzyjające rozwojowi turystyki, wypoczynkowi i rekreacji, ✓ atrakcyjne tereny dla turystyki pieszej i rowerowej, ✓ występowanie licznych zabytków kultury sakralnej, ✓ istniejące zabytki historyczne, ✓ odnawianie i utrzymanie istniejącej zieleni wysokiej i niskiej, ✓ występowanie na terenie gminy licznych obszarów objętych ochroną, pomników przyrody, surowców mineralnych, użytków ekologicznych, ✓ funkcjonująca oczyszczalnia ścieków, ✓ organizacja rajdów rowerowych po ziemi soleckiej jako aktywne spędzanie 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ słabo rozwinięta baza turystyczna, ✓ słaba promocja walorów turystycznych i dziedzictwa kulturowo – historycznego gminy, ✓ brak legalnego składowiska odpadów komunalnych, ✓ brak profesjonalnej oferty promocyjnej skutecznie rozszerzającej grono korzystających z usług turystyki i wypoczynku, ✓ brak właściwej infrastruktury turystycznej (pola namiotowe, ośrodki sportowo-wodne, parkingi, punkty gastronomiczne), ✓ brak odpowiedniego akwenu wodnego umożliwiającego rozwój różnych form rekreacji, ✓ zanieczyszczenia wód gruntowych (nieszczelne zbiorniki ścieków z gospodarstw domowych, stosowanie nawozów sztucznych, wylewanie nieczystości płynnych do gruntów), ✓ niedostateczna edukacja ekologiczna i świadomość społeczna dotycząca ochrony środowiska,

<p>czasu,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ aktywna działalność stowarzyszeń i organizacji na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i promocji gminy, ✓ znaczna ilość obszarów leśnych, ✓ funkcjonowanie w okresie letnim kąpieliska strzeżonego w Solcu nad Wisłą, 	
--	--

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ✓ udokumentowanie Wiślańskiego Parku Krajobrazowego, ✓ unijne nakłady finansowe przewidziane w nowym okresie programowania na rozwój turystyki, ✓ projekt utworzenia rezerwatu przyrody „Raj” i „Boiska Kolonia”, ✓ zwiększające się zainteresowanie ludności rekreacją i turystyką wiejską, ✓ rozbudowa i rozwój gospodarstw agroturystycznych stwarzające ludności wiejskiej dodatkowe miejsca pracy i dochody; wykorzystanie produkowanej w gospodarstwach zdrowej i ekologicznej żywności, ✓ wyznaczanie terenów na działalność turystyczną (promowanie walorów przyrodniczych, ścieżek rowerowych i pieszych), ✓ promocja w celu zwiększenia atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej gminy przy wykorzystaniu walorów przyrodniczych i bogactwa kultury, ✓ wdrożenie systemu regulacji rzeki Wisły, ✓ nawiązanie współpracy partnerskiej z miastami państw członkowskich w celu promowania własnej gminy i wymiany doświadczeń w zakresie 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozprzestrzenianie się rozległych terytorialnie chorób drzew i wzrost populacji szkodliwych owadów, ✓ zarastanie gatunkami drzewiastymi i krzewami brzegów doliny Wisły oraz nieużytkowanych łąk i pastwisk, ✓ degradacja środowiska naturalnego poprzez niską świadomość ekologiczną ludności (niewłaściwe gospodarowanie odpadami),

turystyki,

- ✓ system grzewczy z wykorzystaniem biopaliw i biomasy,

Na podstawie przedstawionej analizy SWOT możemy wyciągnąć wnioski, co do kierunków działań, które zapewnią trwały rozwój gminy.

Obszar poprzez walory krajobrazowe, bogactwo przyrodniczo-kulturowe oraz wysoki potencjał ludzki mają szansę stać się miejscem atrakcyjnym turystycznie, skupiającym życie mieszkańców na wspólnym osiaganiu założonego celu, jakim jest rozwój społeczno-gospodarczy poprzez podnoszenie atrakcyjności turystycznej obszaru. Umiejtne wykorzystanie szans, jakie niosą ze sobą środki finansowe z budżetu Unii Europejskiej, stanie się metodą ograniczania słabych stron regionu związanych ze złym stanem infrastruktury oraz słabnącej opłacalności produkcji rolnej. Postępująca poprawa jakości życia na obszarze LGD „Krzemienny Krąg”, w szczególności poprzez integrację społeczności lokalnej i budowanie poczucia tożsamości i odpowiedzialności za swój los, skutkowałą będzie także ograniczaniem zagrożenia emigracji młodych wykształconych osób i stopniowym wzrostem aktywności zawodowej mieszkańców tegoż obszaru.

Cele Lokalnej Strategii Rozwoju wnioskowane z Analizy SWOT wynikają z dążenia do wykorzystania i zachowania Mocnych stron, likwidowania Stron słabych, wykorzystywania Szans i unikania Zagrożeń. Stwierdzić jednoznacznie można, iż poprawa jakości życia dokonywać będzie się poprzez ciągły rozwój turystyki, ze szczególnym uwzględnieniem turystyki dziedzictwa kulturowego.

Działania podejmowane przez społeczność lokalną skupiać winny się wokół rozbudowy i modernizacji infrastruktury- szczególnie turystycznej, kreowania produktów lokalnych, tworzenia atrakcji turystycznych i zacieśniania więzi międzyludzkich.

Bardzo ważne jest wykorzystanie także atutów związanych z rolnictwem. To nadal źródło utrzymania wielu mieszkańców małych śródlęsnych miejscowości wiejskich. Pomimo słabych gleb, dużego rozdrobnienia i ekstensywnej gospodarki rolniczej mieszkańcy w przyszłości mogą się utrzymać prowadząc gospodarstwa ekologiczne oraz specjalistyczne uprawy wymagające dużych nakładów pracy: truskawki, wiklina, zioła oraz na większych powierzchniach produkcji biomasy. Szansą jest rozwinięcie małej infrastruktury przetwórczej, której obecnie nie ma. Podobnie z pozyskiwaniem runa leśnego, które od stuleci utrzymuje ludzi na tych ziemiach.

4. Wizja rozwoju turystyki w Gminie Solec nad Wisłą wypracowana partycypacyjnie przez mieszkańców:

Turystyka jest siłą napędową rozwoju Gminy zapewniając wysoką jakość życia mieszkańcom. Gmina Solec nad Wisłą swój rozwój turystyczny opiera na dostępności rozwiniętej i atrakcyjnej bazy gastronomicznej i noclegowej, która ma charakter rozproszony. Ofertę noclegową, gastronomiczną i inne usługi dla turystów dostarczają mieszkańcy, dzięki indywidualnej przedsiębiorczości. Atrakcyjność turystyczna Gminy budowana jest w szczególności na bazie jej walorów przyrodniczych, ciekawych wydarzeń kulturalnych oraz walorów rolniczych.

5. Cele Gminy Solc nad Wisłą w zakresie turystyki

Nadrzędnym celem Programu Zrównoważonego Rozwoju Turystyki w Gminie Solc nad Wisłą jest: Wysoka jakość życia mieszkańców poprzez rozwój działalności turystycznej na terenie gminy.

W Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy Solc nad Wisłą na lata 2007-2020, która podlegała aktualizacji i uszczegółowieniu przyjęto trzy cele strategiczne, w oparciu o wyniki przeprowadzonej analizy SWOT. W procesie partycypacji mieszkańcy Gminy Solc nad Wisłą ujęli cele strategiczne w nieco innym układzie, co jednak pozostaje w spójności z wcześniejszą wersją dokumentu.

CEL STRATEGICZNY 1: Rozwój produktów i oferty turystycznej Gminy

Mieszkańcy zidentyfikowali główne walory Gminy które mogą stanowić podstawę produktów turystycznych. Położono nacisk przede wszystkim na:

- Połowy ryb (rozwinęte łowiska pod opieką Koła Wędkarskiego)
- Zbieranie grzybów i runa leśnego
- Krajoznawstwo, spacer, obserwacje ptaków, pomniki przyrody (np. dąb)
- Sieć obiektów sakralnych
- Wykorzystanie rekreacyjne Wisły np. produkowanych lokalnie łodzi
- Szlaki rowerowe

Działania, które zostały wybrane przez uczestników warsztatów do ujęcia w Programie:

- 1.1 Budowa zbiornika retencyjnego z możliwością zaadaptowania do celów turystycznych i rekreacyjnych (w Solcu nad Wisłą).
- 1.2 Rozwój oferty dla turysty kwalifikowanego zainteresowanego wędkarstwem
- 1.3 Stworzenie Muzeum Chleba czy Buraka w istniejących budynkach, o charakterze interaktywnym, gdzie odbywałyby się warsztaty, lekcje dla dzieci, turystów i innych zainteresowanych osób np. z wypiekania chleba itp.
- 1.4 Stworzenie, zagospodarowanie i uporządkowanie ścieżek szlakiem źródełek.
- 1.5 Organizacja warsztatów i pokazów dot. tradycyjnych form pracy w gospodarstwach rolnych (hodowli, przetwórstwa itp.)

Pośród innych działań które zyskały zainteresowanie uczestników warsztatów były:

- Budowa pomostu wodnego wraz z mini-portem i zapleczem gastronomicznym, co pozwoli na zachęcenie ludzi do spacerów nad wodą oraz zapewni miejsce do cumowania łodzi (też produkowanych lokalnie), zwiększając możliwość ich rekreacyjnego wykorzystania.
- Wykorzystanie turystyczne hodowli koni na gruntach spółki gruntowej
- Wyeksponowanie ruin zamku w Solcu
- Rozwój warsztatów i plenerów malarskich wraz z wystawami w GOK

- Promocja wykorzystania kamienia białego do rzeźby
- Stworzenie Muzeum Krawatów, w oparciu o zasoby różnych znanych i szanowanych Polaków i nie tylko.

CEL STRATEGICZNY 2: Rozwój bazy noclegowej oraz urozmaicenie bazy gastronomicznej Gminy

Uczestnicy warsztatów zwracali szczególną uwagę na rozwój pól namiotowych wraz z infrastrukturą, gospodarstwa agroturystycznych o wysokim standardzie oraz punktów gastronomicznych wykorzystujących produkty lokalne (np. kapuśniaki i szczodraki). Podkreślano konieczność pozyskiwania dodatkowych środków zewnętrznych na rozwój agroturystyki oraz zwodociągowania miejscowości nadwiślańskich.

Uczestnicy zaproponowali w szczególności podjęcie następujących działań:

2.1 Stworzenie sieci gospodarstw agroturystycznych wraz z działaniami nakierowanymi na promocję ich powstawania

Sieć pozwalałaby na wymianę doświadczeń i współpracę między gospodarzami oferującymi miejsca noclegowe i wyżywienie, umożliwiając również obsługę grup. Wspólne działania mogłyby nieść większą szansę wypromowania gospodarstwa. Promocji gospodarstw mogłyby służyć konkursy na najlepsze gospodarstwo agroturystyczne, na najpiękniejszy ogród, na eko-warzywa i owoce, zimną na piękne dekoracje świąteczne, co mogłoby motywować gospodarzy do podnoszenia standardów ośrodków.

2.2 Zapewnienie transportu rzecznoego na trasie Kazimierz Dolny - Solec, tak by Gmina mogła stanowić zaplecze noclegowe dla niezwykle popularnego Kazimierza Dolnego.

Wskazywano również inne możliwe działania:

- Wprowadzenie oznakowania ułatwiającego dotarcie do ośrodków agroturystycznych i informującego o ich ofercie
- Ulgi dla osób otwierających działalność agroturystyczną
- Wsparcie ze strony gminy w pozyskiwaniu środków finansowych na rozwój agroturystyki
- Otwarcie punktu informacji turystycznej czynnego latem.

CEL STRATEGICZNY 3: Budowa wizerunku Gminy jako miejsca turystycznego (komunikacja i promocja)

Uczestnicy warsztatów zaproponowali szereg działań możliwych do podjęcia w celu lepszego wypromowania i komunikacji atrakcyjności turystycznej Gminy, jako najbardziej interesujące wybrali:

3.1 Rozwój współpracy Gminy w ramach członkostwa w różnych regionalnych (m.in. Stowarzyszenia Miast Kazimierza Wielkiego i Stowarzyszenia Krzemienny Kraj),

krajowych i międzynarodowych organizacjach promujących i świadczących usługi turystyczne.

3.2 Stworzenie Koła Gospodyń Miejskich w Solcu, jako miejsca aktywizacji mieszkanki Solca i wspólnego działania na rzecz Gminy

Wskazywano na istnienie lub potencjał rozwojowy różnych kanałów komunikacji np.:

- lokalne radio, audycje w Radiu Lipsko promujące Solec nad Wisłą
- prasa lokalna (biuletyn)
- Rozwój dostępu i wykorzystania internetu przez mieszkańców
- Zapewnienie „witaczy” – tablic informacyjnych, które zapraszają do wypoczynku i rekreacji na terenie gminy
- wykwalifikowanych przewodników turystycznych
- współpraca Gminy w ramach członkostwa w różnych regionalnych (m.in. Stowarzyszenia Miast Kazimierza Wielkiego i Stowarzyszenia Krzemieny Krąg), krajowych i międzynarodowych organizacjach promujących i świadczących usługi turystyczne.

Zaproponowano również inne działania możliwe do podjęcia:

- Zaangażowanie znanych, „medialnych” mieszkańców Solca (np. Marcin Prokop, Marian Krawczyk) w promocję gminy i w następstwie nadanie im honorowego obywatelstwa.
- Zebranie i przeprowadzenie wywiadów, rozmów z osobowościami, które przebywały w gminie i są usatysfakcjonowane swoim pobytem, umieszczanie ich w mediach, żeby pokazać na jakie aspekty zwracają uwagę osoby odwiedzające gminę (zabytki, przyroda, gościnność).
- Wykorzystanie materiału video na stronie www Solca, by podnieść jej atrakcyjność. Materiał można nakręcić (filmy z wydarzeń w Solcu), pozyskać fragmenty występów artystów w Solcu, zadbać o możliwość udostępnienia filmu z 1962 roku.

6. Zadania i ich realizatorzy oraz zakładane rezultaty i wskaźniki ich osiągnięcia

Dla celu 1. Rozwój produktów i oferty turystycznej Gminy

1.1. Budowa zbiornika retencyjnego z możliwością zaadaptowania do celów turystycznych i rekreacyjnych (w Solcu nad Wisłą).

Nazwa zadania:			Nazwa wskaźnika	Jednostka pomiaru	Źródło
Zagospodarowanie nadbrzeży			Ilość obiektów	szt.	dane UG
Odpowiedzialność:	Szacunkowy koszt:	Termin realizacji:			
Urząd Gminy, Spółka Gruntowa	100 000	2016 - 2017			

Nazwa zadania:			Nazwa wskaźnika	Jedn. pomiaru	Źródło
Utworzenie strzeżonego kąpieliska			Ilość ratowników	osoba	dane UG
Odpowiedzialność:	Szacunkowy koszt:	Termin realizacji:	Liczba osób przebywających na kąpielisku	osoba	dane ratowników
Urząd Gminy, Spółka Gruntowa	20 000	2016 - 2017			

Nazwa zadania:			Nazwa wskaźnika	Jedn. pomiaru	Źródło
Budowa pola campingowego			Liczba osób korzystających z campingu	osoba	dokumentacja campingowa
Odpowiedzialność:	Szacunkowy koszt:	Termin realizacji:			
Urząd Gminy,	20 000	2016 - 2017			

1.2. Rozwój oferty dla turysty kwalifikowanego zainteresowanego wędkarstwem

Nazwa zadania:			Nazwa wskaźnika	Jedn. pomiaru	Źródło
Zawody wędkarskie (rozwinęte łowiska pod opieką Koła Wędkarskiego)			Liczba łowisk	szt.	dane Koła Wędkarskiego
Odpowiedzialność:	Szacunkowy koszt:	Termin realizacji:	Liczba przeprowadzonych zawodów	szt.	dokumentacja konkursowa
Koło Wędkarskie		2012 - 2017			

1.3. Stworzenie Muzeum Chleba czy Buraka w istniejących budynkach, o charakterze interaktywnym, gdzie odbywałyby się warsztaty, lekcje dla dzieci, turystów i innych zainteresowanych osób np. z wypiekania chleba itp.

Nazwa zadania:			Nazwa wskaźnika	Jedn. pomiaru	Źródło
Warsztaty wypieku buraczaków, szczodraków			Liczba przeprowadzonych warsztatów	szt.	dokumentacja projektowa
Odpowiedzialność:	Szacunkowy koszt:	Termin realizacji:	Liczba osób biorących udział w warsztatach	osoba	dokumentacja projektowa
Urząd Gminy, GOK, gospodynie, Stowarzyszenia	5.000	2012 - 2017			

1.4. Stworzenie, zagospodarowanie i uporządkowanie ścieżek szlakiem źródełek.

Nazwa zadania:			Nazwa wskaźnika	Jednostka pomiaru	Źródło
Modernizacja przystanku „Źródełko I” w Wysmykowie			Liczba osób korzystających z przystanku	osoba	Dane opiekuna obiektu
Odpowiedzialność:	Szacunkowy koszt:	Termin realizacji:			
Urząd Gminy, Stowarzyszenie „Wisła”, Spółka Leśna	2 000	2013			

Nazwa zadania:			Nazwa wskaźnika	Jednostka pomiaru	Źródło
Wybudowanie przystanku „Źródełko II” w Przedmieściu Dalszym			Liczba osób korzystających z przystanku	osoba	Dane opiekuna obiektu
Odpowiedzialność:	Szacunkowy koszt:	Termin realizacji:			
Urząd Gminy, Stowarzyszenie „Wisła”, Spółka Leśna	25 000	2013			

Nazwa zadania:			Nazwa wskaźnika	Jednostka pomiaru	Źródło
Wybudowanie przystanku „Źródełko III” w Solcu nad Wisłą			Liczba osób korzystających z przystanku	osoba	Dane opiekuna obiektu
Odpowiedzialność:	Szacunkowy koszt:	Termin realizacji:			
Urząd Gminy, Stowarzyszenie „Wisła”, Spółka Leśna	25 000	2014			

1.5. Organizacja warsztatów i pokazów dot. tradycyjnych form pracy w gospodarstwach rolnych (hodowli, przetwórstwa itp.)

Nazwa zadania:			Nazwa wskaźnika	Jedn. pomiaru	Źródło
Spotkania z rolnikami, pokaz maszyn i narzędzi rolniczych			Liczba przeprowadzonych spotkań	szt.	dane UG, dokumentacja
Odpowiedzialność:	Szacunkowy koszt:	Termin realizacji:			
Urząd Gminy, Stowarzyszenie „Wisła”, rolnicy	5 000	2012 - 2017	Liczba osób biorących udział w spotkaniach	osoba	dane UG,

Dla celu 2. Rozwój bazy noclegowej oraz urozmaicenie bazy gastronomicznej Gminy

2.1. Stworzenie sieci gospodarstw agroturystycznych wraz z działaniami nakierowanymi na promocję ich powstawania

Nazwa zadania:			Nazwa wskaźnika	Jedn. pomiaru	Źródło
Przeprowadzenie cyklu szkoleń na temat prowadzenia gospodarstw agroturystycznych dla wybranej grupy mieszkańców			Liczba gospodarstw zainteresowanych uruchomieniem działalności agroturystycznej	szt.	dokumentacja projektowa
Odpowiedzialność:	Szacunkowy koszt:	Termin realizacji:			
Urząd Gminy,	10.000	2013			

Nazwa zadania:			Nazwa wskaźnika	Jedn. pomiaru	Źródło
Informacja i promocja na stronach internetowych – własna strona oraz portale turystyczne			Liczba odsłon strony internetowej	szt.	strona internetowa
Odpowiedzialność:	Szacunkowy koszt:	Termin realizacji:			
Urząd Gminy,	bezkosztowo	2013 - 2017			

Nazwa zadania:			Nazwa wskaźnika	Jedn. pomiaru	Źródło
Konkurs na najładniejszą posesję			Liczba osób biorących udział w konkursie	szt.	dokumentacja UG
Odpowiedzialność:	Szacunkowy koszt:	Termin realizacji:			
Urząd Gminy,	1000	corocznie			

Nazwa zadania:			Nazwa wskaźnika	Jedn. pomiaru	Źródło
Współpraca z Radiem Lipsko – promocja, ogłoszenia			ilość audycji	szt.	Radio Lipsko
Odpowiedzialność:	Szacunkowy koszt:	Termin realizacji:			
Urząd Gminy,	bezkosztowo	2013 - 2017			

2.2. Zapewnienie transportu rzeczno-egznego na trasie Kazimierz Dolny - Solec, tak by Gmina mogła stanowić zaplecze noclegowe dla niezwykle popularnego Kazimierza Dolnego

Nazwa zadania:			Nazwa wskaźnika	Jedn. pomiaru	Źródło
Budowa pomostu wodnego wraz z mini-portem dla statków turystycznych			ilość rejsów	szt.	Rozkład rejsów
Odpowiedzialność:	Szacunkowy koszt:	Termin realizacji:	ilość pasażerów	osoba	Sprzedaż biletów
Urząd Gminy,	50 000	2015			

Nazwa zadania:			Nazwa wskaźnika	Jedn. pomiaru	Źródło
Promocja bazy gastronomicznej - noclegowej			Dystrybucja materiałów promocyjnych	szt.	Dane zainteresowanych stron
Odpowiedzialność:	Szacunkowy koszt:	Termin realizacji:			
Urząd Gminy, ośrodki wypoczynkowe, gospodarstwa agroturystyczne	bezkosztowo	2015 - 2017			

Dla celu 3. Budowa wizerunku Gminy jako miejsca turystycznego (komunikacja i promocja)

3.1. Rozwój współpracy Gminy w ramach członkostwa w różnych regionalnych (m.in. Stowarzyszenia Miast Kazimierza Wielkiego i Stowarzyszenia Krzemieny Krag), krajowych i międzynarodowych organizacjach promujących i świadczących usługi turystyczne.

Nazwa zadania:			Nazwa wskaźnika	Jedn. pomiaru	Źródło
Współpraca z powiatem lipskim oraz ośrodkami turystycznymi w regionie w celu tworzenia zintegrowanego systemu informacji turystycznej.			Ilość wspólnych przedsięwzięć z organizacjami w zakresie promocji	szt.	Dokumentacja projektowa
Odpowiedzialność:	Szacunkowy koszt:	Termin realizacji:			
Urząd Gminy, GOK stowarzyszenia,	bezkosztowo	2012 - 2017			

3.2. Utworzenie Koła Gospodyń Miejskich w Solcu, jako miejsca aktywizacji mieszkańek Solca i wspólnego działania na rzecz Gminy.

Nazwa zadania:			Nazwa wskaźnika	Jedn. pomiaru	Źródło
Organizowanie szkoleń, imprez, konkursów			Ilość szkoleń, imprez, konkursów	szt.	Dokumentacja projektowa
Odpowiedzialność:	Szacunkowy koszt:	Termin realizacji:			
Urząd Gminy, mieszkanki Solca, stowarzyszenia, GOK	25 000	2013 - 2017	Ilość osób biorących udział	osoba	Dane organizatorów

3.3. Różne kanały komunikacji i promocji.

Nazwa zadania:			Nazwa wskaźnika	Jedn. pomiaru	Źródło
Zebranie i przeprowadzenie wywiadów, rozmów z osobowościami, które przebywały w gminie i są usatysfakcjonowane swoim pobytem			Liczba przeprowadzonych rozmów i wywiadów	szt.	Dokumentacja
Odpowiedzialność:	Szacunkowy koszt:	Termin realizacji:			
Urząd Gminy, GOK, stowarzyszenia,	bezkosztowo	2012 - 2017			

Nazwa zadania:			Nazwa wskaźnika	Jedn. pomiaru	Źródło
Szkolenia na przewodników turystycznych			Liczba wykwalifikowanych przewodników	osoba	Dokument przewodnika
Odpowiedzialność:	Szacunkowy koszt:	Termin realizacji:	Liczba osób korzystających z usług przewodników	osoba	Dane przewodników
Urząd Gminy, GOK, stowarzyszenia,	5000	2012 - 2017			

7. Źródła finansowania programu

Źródła finansowania *Programu* można podzielić na trzy grupy:

- budżet Gminy,
- środki unijne oraz inne zewnętrzne środki finansowe,
- środki prywatne.

Budżet Gminy

Rozwój turystyki jest jednym z ustawowych zadań gminy (zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt. 10 Ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym - Dz. U. 1990 Nr 16 poz. 95 z późn. zm.). Władze w związku z powyższym muszą zabezpieczyć środki z budżetu Gminy na realizację zadań ustawowych.

Większość działań zaproponowanych w *Programie* będzie wymagać zaangażowania środków budżetowych (z uwagi na fakt, iż nie wszystkie działania będą mogły być sfinansowane ze środków zewnętrznych, a te, które będą mogły, wymagać będą również wkładu własnego). Po oszacowaniu niezbędnych nakładów przez zespół odpowiedzialny za wdrożenie *Programu* właściwe kwoty powinny zostać zapisane w budżecie Gminy.

Środki UE oraz inne zewnętrzne środki finansowe

Środki unijne oraz inne pomocowe powinny stać się jednym z podstawowych źródeł realizacji *Programu*. W latach objętych dokumentem dostępne będą środki, z których spora część potencjalnie może zostać wykorzystana na realizację zapisów w nich ujętych, zwłaszcza przy wykorzystaniu finansowania na podstawie następujących programów:

- 1) Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
- 2) Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2007 - 2013
- 3) PO Kapitał Ludzki

Środki prywatne

Uzupełnieniem środków z budżetu Gminy oraz unijnych powinno być zaangażowanie kapitału przedsiębiorców. To właśnie oni - przedsiębiorcy - stanowią podstawowy motor realizacji *Programu*. Kluczową rolą samorządu jest stymulowanie wzrostu, poprzez odpowiednie bodźce, jednak to przedsiębiorcy powinni tak naprawdę być tymi, na których spocznie, zasadniczo ciężar realizacji *Programu*.

8. Monitorowanie realizacji programu i poziomu osiągnięcia wskaźników

W ramach wdrażania Programu, po uchwaleniu dokumentu przez Radę Gminy, powinny się rozpocząć prace związane z rozpoczęciem jego wdrażania. Do głównych zadań warunkujących skuteczne wdrożenie oraz efektywny proces zarządzania należy zaliczyć utworzenie Zespołu Realizacji i Monitorowania Programu.

W kolejnym etapie, na podstawie kryteriów wskazanych przez Zespół Realizacji Programu oraz kryteriów związanych ze źródłami finansowania poszczególnych projektów, nastąpi inicjacja działań wg ustalonego harmonogramu.

Podczas realizacji założeń Programu odbywać się powinien bieżący monitoring procesu Wdrażania wg opracowanych w poprzednim rozdziale wskaźników. Końcowym etapem powinno być opracowanie wniosków dotyczących stopnia wdrożenia oraz efektów realizacji Programu.

9. Komunikacja społeczna Programu

Realizacja celów i zadań strategicznych wymaga nawiązania współpracy Urzędu Gminy ze stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi, lokalnymi podmiotami gospodarczymi oraz mieszkańcami gminy. Dlatego niezbędnym instrumentem jest bieżące informowanie społeczności lokalnej o postępach danego przedsięwzięcia. W związku z tym władze gminy powinny wykorzystywać tablice informacyjne w Urzędzie Gminy oraz stronę internetową Urzędu w celu upowszechniania realizowanych zadań.

Komunikacja społeczna wymaga od władz gminy ciągłej współpracy ze środkami masowego przekazu i innymi grupami docelowymi. Takie przedsięwzięcie ma przede wszystkim na celu szersze i bogatsze promowanie gminy w zakresie turystyki i rekreacji, przedsiębiorczości i inwestycji.

Grupami docelowymi na obszarze gminy są:

- społeczność lokalna, będąca ostatecznym beneficjentem realizowanych projektów,
- podmioty gospodarcze,
- organizacje zrzeszające przedsiębiorców różnych branż,
- organizacje pozarządowe, stowarzyszenia.

Program zrównoważonego Rozwoju turystyki Gminy Solec nad Wisłą jest dokumentem otwartym uwzględniającym ciągle zmiany i aktualizację, spowodowanymi oddziaływaniem otoczenia zewnętrznego, do których zaliczamy między innymi:

- sytuację ekonomiczną w kraju, województwa, powiatu i samej gminy,
- zaangażowanie Lokalnej Grupy Działania oraz lokalnych instytucji we wdrażanie Programu
- wielkość pozyskiwania zewnętrznego dofinansowania ze środków unijnych, itp.

Nazwa zadania:			Nazwa wskaźnika	Jedn. pomiaru	Źródło
Szkolenia na przewodników turystycznych			Liczba wykwalifikowanych przewodników	osoba	Dokument przewodnika
Odpowiedzialność:	Szacunkowy koszt:	Termin realizacji:	Liczba osób korzystających z usług przewodników	osoba	Dane przewodników
Urząd Gminy, GOK, stowarzyszenia,	5000	2012 - 2017			

7. Źródła finansowania programu

Źródła finansowania *Programu* można podzielić na trzy grupy:

- budżet Gminy,
- środki unijne oraz inne zewnętrzne środki finansowe,
- środki prywatne.

Budżet Gminy

Rozwój turystyki jest jednym z ustawowych zadań gminy (zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt. 10 Ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym - Dz. U. 1990 Nr 16 poz. 95 z późn. zm.). Władze w związku z powyższym muszą zabezpieczyć środki z budżetu Gminy na realizację zadań ustawowych.

Większość działań zaproponowanych w *Programie* będzie wymagać zaangażowania środków budżetowych (z uwagi na fakt, iż nie wszystkie działania będą mogły być sfinansowane ze środków zewnętrznych, a te, które będą mogły, wymagać będą również wkładu własnego). Po oszacowaniu niezbędnych nakładów przez zespół odpowiedzialny za wdrożenie *Programu* właściwe kwoty powinny zostać zapisane w budżecie Gminy.

Środki UE oraz inne zewnętrzne środki finansowe

Środki unijne oraz inne pomocowe powinny stać się jednym z podstawowych źródeł realizacji *Programu*. W latach objętych dokumentem dostępne będą środki, z których spora część potencjalnie może zostać wykorzystana na realizację zapisów w nich ujętych, zwłaszcza przy wykorzystaniu finansowania na podstawie następujących programów:

- 1) Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
- 2) Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2007 - 2013
- 3) PO Kapitał Ludzki

Środki prywatne

Uzupełnieniem środków z budżetu Gminy oraz unijnych powinno być zaangażowanie kapitału przedsiębiorców. To właśnie oni - przedsiębiorcy - stanowią podstawowy motor realizacji *Programu*. Kluczową rolą samorządu jest stymulowanie wzrostu, poprzez odpowiednie bodźce, jednak to przedsiębiorcy powinni tak naprawdę być tymi, na których spocznie, zasadniczy ciężar realizacji *Programu*.

